

UREDBA (EU) br. 232/2014 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 11. ožujka 2014.****o uspostavi Europskog instrumenta za susjedstvo**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 209. stavak 1. i članak 212. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ⁽²⁾,u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽³⁾,

budući da:

- (1) Ovom Uredbom uspostavlja se Europski instrument za susjedstvo (ENI), kao jedan od instrumenata namijenjenih pružanju izravne potpore vanjskim politikama Europske unije. Njome se zamjenjuje Uredba (EZ) br. 1638/2006 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾ koja je prestala važiti 31. prosinca 2013.
- (2) Člankom 8. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) predviđa se da Unija treba razviti poseban odnos sa susjednim zemljama radi uspostave područja blagostanja i dobrosusjedskih odnosa, utemeljenog na vrijednostima Unije i obilježenog bliskim i miroljubivim odnosima koji se temelje na suradnji.
- (3) U okviru Europske politike za susjedstvo (EPS) Unija zemljama europskog susjedstva nudi privilegirani odnos, koji se temelji na zajedničkom prihvaćanju i promicanju vrijednosti demokracije i ljudskih prava, vladavine prava, dobrog upravljanja i načela tržišnoga gospodarstva te održivog i uključivog razvoja. EPS nadalje pruža, prema

potrebi, okvir za poboljšanu mobilnost i osobne kontakte, posebno olakšavanjem izdavanja viza i sporazumima o ponovnom prihvatu te, ovisno o slučaju, liberalizacijom viza.

- (4) Od svojeg pokretanja, EPS je ojačao odnose sa zemljama partnerima i donijela vidljivu korist Uniji i njezinim partnerima, uključujući pokretanje regionalnih inicijativa i potporu demokratizaciji u europskom susjedstvu. Više važnih događaja u europskom susjedstvu potaknuli su sveobuhvatno strateško preispitivanje EPS-a 2011. Tim preispitivanjem se između ostalog predviđa veća potpora partnerima koji su usmjereni na izgradnju demokratskih društava i provođenje reformi u skladu s pristupom koji se temelji na poticajima („više za više”) i načelom „uzajamne odgovornosti”, partnerstvo s društvima te različiti i prilagođeni pristup pojedinačnim zemljama partnerima. Ovom Uredbom trebala bi se uspostaviti jasna veza između okvira EPS-a i potpore koja se treba pružiti u okviru ove Uredbe.
- (5) Ovom Uredbom trebala bi se podupirati provedba političkih inicijativa koje su oblikovale EPS: Istočnog partnerstva između Unije i njezinih istočnih susjeda, Partnerstva za demokraciju i zajednički napredak te inicijative Unija za Mediteran u južnom susjedstvu. Sve su te inicijative strateški važne i pružaju jednako smislene političke okvire za produbljivanje odnosa sa zemljama partnerima kao i između njih, a koji se zasnivaju na načelima uzajamnih obveza te zajedničke odgovornosti. Ovom Uredbom također bi se trebala podupirati provedba regionalne suradnje diljem europskog susjedstva, između ostalog u okviru politike Sjeverne dimenzije ili Crnomorske sinergije, kao i, ponajprije u slučaju prekogranične suradnje, u vezi s vanjskim aspektima relevantnih makroregionalnih strategija.
- (6) Ciljeve ove Uredbe trebalo bi ostvarivati uz odgovarajuće uključivanje partnera u vanjskom djelovanju, uključujući organizacije civilnog društva i lokalna tijela, u pripremu, provedbu i praćenje potpore Unije, uzimajući u obzir važnost njihovih uloga. Ovom Uredbom također bi se trebalo podupirati jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva za osiguravanje učinkovite odgovornosti države i lokalne odgovornosti te za aktivno sudjelovanje u procesu demokratizacije.
- (7) U ovoj Uredbi priznaje se posebni status Ruske Federacije kao susjeda Unije i strateškog partnera u regiji.

⁽¹⁾ SL C 11, 15.1.2013., str. 77⁽²⁾ SL C 391, 18.12.2012., str. 110.⁽³⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 11. prosinca 2013. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 11. ožujka 2014.⁽⁴⁾ Uredba (EZ) br. 1638/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 2006. o utvrđivanju općih odredaba o uspostavi Europskog instrumenta za susjedstvo i partnerstvo (SL L 310, 9.11.2006., str. 1.).

- (8) Potpora u okviru ove Uredbe i u okviru Europskog fonda za regionalni razvoj trebala bi se pružiti programima za prekograničnu suradnju između država članica, s jedne strane, te zemalja partnera i/ili Ruske Federacije („druge zemlje koje sudjeluju u prekograničnoj suradnji”), s druge strane, na vanjskim granicama Unije s ciljem promicanja integriranog i održivog regionalnog razvoja i suradnje među susjednim graničnim područjima te skladne teritorijalne integracije diljem Unije te sa susjednim zemljama. Kako bi se osigurala učinkovita provedba prekogranične suradnje važno je, prema potrebi, uskladiti postupke s postupcima u kontekstu europske teritorijalne suradnje.
- (9) Nadalje, važno je poticati i olakšavati suradnju između Unije i njenih partnera, kao i drugih zemalja sudionica, na njihovu zajedničku korist, posebno kroz najbolju i najučinkovitiju koordinaciju raspoloživih resursa i udruživanje doprinosa iz unutarnjih i vanjskih instrumenata proračuna Unije, posebno u korist projekata prekogranične suradnje i regionalne suradnje, infrastrukturnih projekte od interesa za Uniju koji uključuju susjedne zemlje i drugih područja suradnje.
- (10) Teritorijalne jedinice na granicama koje pripadaju zemljama Europskoga gospodarskog prostora (EGP) te relevantne teritorijalne jedinice u korisnicima navedenima u Prilogu I. Uredbi (EU) br. 231/2014 Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁾ također bi trebale moći sudjelovati u prekograničnoj suradnji. Sudjelovanje zemalja EGP-a u programima prekogranične suradnje trebalo bi se i dalje zasnivati na njihovim vlastitim resursima.
- (11) Očekuje se da će države članice, zemlje partneri i druge zemlje sudionice koje sudjeluju u prekograničnoj i regionalnoj suradnji osigurati sufinanciranje. To će ojačati odgovornost zemlje, povećati financijske resurse koji su na raspolaganju za programe i olakšati sudjelovanje lokalnih zainteresiranih strana.
- (12) Za potrebe usklađivanja terminologije koja se koristi u ovoj Uredbi s terminologijom europske teritorijalne suradnje, provedbeni dokumenti za programe prekogranične suradnje trebali bi se nazivati zajedničkim operativnim programima.
- (13) Potpora koju treba pružiti susjednim zemljama unutar okvira koji je uspostavio EPS trebala bi biti koherentna s ciljevima i načelima vanjskih politika Unije, a posebno s njezinom razvojnom politikom te zajedničkom vanjskom i sigurnosnom politikom. Također bi trebalo osigurati koherentnost s vanjskim dimenzijama internih politika i instrumenata Unije.
- (14) Unija bi trebala tražiti najučinkovitiji način korištenja dostupnih resursa kako bi optimizirala učinak svojeg vanjskog djelovanja. To bi se trebalo postići putem koherentnosti i komplementarnosti između instrumenata Unije za financiranje vanjskog djelovanja te stvaranjem sinergija između ENI-ja, drugih instrumenata Unije za financiranje vanjskog djelovanja i drugih politika Unije. To bi nadalje trebalo imati za posljedicu uzajamno jačanje programa izrađenih na temelju instrumenata za financiranje vanjskog djelovanja.
- (15) Zajednička strategija EU-a i Afrike relevantna je za odnose s mediteranskim susjedima iz Sjeverne Afrike.
- (16) Unija i njezine države članice trebale bi poboljšati koherentnost, učinkovitost i komplementarnost svojih politika o suradnji sa susjednim zemljama. Kako bi se osiguralo da se suradnja Unije i suradnja država članica uzajamno nadopunjuje i jača, primjereno je osigurati zajedničko programiranje koje bi se trebalo provoditi kad god je to moguće i relevantno. Također bi trebalo osigurati odgovarajuću suradnju i koordinaciju s drugim donatorima izvan Unije.
- (17) Potpora Unije u okviru ove Uredbe trebala bi u načelu biti usklađena s odgovarajućim nacionalnim ili lokalnim strategijama i mjerama zemalja partnera te, prema potrebi, također s onima Ruske Federacije.
- (18) Komisija bi trebala pronaći najučinkovitiji način korištenja raspoloživih resursa, korištenjem financijskih instrumenata s učinkom poluge. Takav učinak mogao bi se povećati omogućavanjem korištenja i ponovnog korištenja sredstava uložениh i generiranih od strane financijskih instrumenata.
- (19) Borba protiv klimatskih promjena jedan je od velikih izazova s kojima se Unija suočava te je potrebno hitno djelovanje na međunarodnoj razini. U skladu s namjerom izraženom u Komunikaciji Komisije od 29. lipnja 2011. pod naslovom „Proračun za strategiju Europa 2020.” za povećanje udjela u proračunu Unije koji je povezan s klimom na barem 20 %, ova bi Uredba trebala doprinijeti postizanju tog cilja.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 231/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o uspostavi Instrumenta pretprijetne pomoći (IPA II) (Vidi stranicu 11 ovog Službenog lista).

- (20) Stabilni okvir suradnje sa susjednim zemljama u području energetike i resursa, usklađen s pravilima unutarnjeg tržišta Unije, doprinosi poboljšanju sigurnosti Unije u tom području.
- (21) Ravnopravnost spolova, prava pripadnika manjina i borba protiv diskriminacije i nejednakosti međusektorski su ciljevi u svim djelovanjima koja se poduzimaju na temelju ove Uredbe.
- (22) U odnosima sa svojim partnerima u svijetu, Unija je predana promicanju poštenog rada i socijalne pravde te ratifikacije i učinkovite provedbe međunarodno priznatih standarda rada, uključujući iskorjenjivanje dječjeg rada, te multilateralnih sporazuma o okolišu.
- (23) Ovom se Uredbom utvrđuje financijska omotnica za njezino razdoblje primjene, koja treba predstavljati primarni referentni iznos, u smislu točke 17. Međuinstitucionalnog sporazuma od 2. prosinca 2013. između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o proračunskoj disciplini, o suradnji u vezi s proračunskim pitanjima i o dobrom financijskom upravljanju ⁽¹⁾, za Europski parlament i Vijeće tijekom godišnjeg proračunskog postupka.
- (24) Financijski interesi Unije trebali bi se štititi proporcionalnim mjerama tijekom cijelog ciklusa rashoda, uključujući prevencijom, otkrivanjem i ispitivanjem nepravilnosti, povratom sredstava koja su izgubljena, pogrešno plaćena ili nepravilno korištena i, prema potrebi, nametanjem sankcija. Te mjere trebale bi se provoditi u skladu s primjenjivim sporazumima sklopljenima s međunarodnim organizacijama i trećim zemljama.
- (25) S ciljem prilagodbe potpore Unije u okviru ove Uredbe, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije s obzirom na izmjenu popisa prioriteta za potporu Unije u okviru ove Uredbe i financijske dodjele prema vrsti programa. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući i ona na razini stručnjaka. Prilikom pripreme i izrade delegiranih akata, Komisija bi trebala osigurati da se relevantni dokumenti Europskom parlamentu i Vijeću šalju istodobno, na vrijeme i na primjeren način.
- (26) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji.
- (27) Provedbene ovlasti koje se odnose na višegodišnje okvire za jedinstvenu potporu, druge programske dokumente i provedbena pravila kojima se utvrđuju posebne odredbe za provedbu prekogranične suradnje trebale bi se izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾.
- (28) Za donošenje takvih provedbenih akata trebalo bi u načelu koristiti postupak ispitivanja, uzimajući u obzir prirodu tih provedbenih akata, posebno njihovu usmjerenost prema politikama ili njihove financijske implikacije, osim u slučaju mjera malog financijskog opsega.
- (29) Zajednička pravila i postupci za provedbu instrumenata Unije za financiranje vanjskog djelovanja utvrđeni su u Uredbi (EU) br. 236/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾.
- (30) Organizacija i funkcioniranje Europske službe za vanjsko djelovanje (ESVD) uspostavljeni su u Odluci Vijeća 2010/427/EU ⁽⁴⁾.
- (31) Unija je u najboljem položaju da pruži svoju potporu u okviru ove Uredbe u zemljama europskog susjedstva u kojima je usklađivanje s pravilima i standardima Unije jedan od ključnih ciljeva politike. Određena posebna potpora može se pružiti samo na razini Unije. Tranzicijsko iskustvo država članica također može doprinijeti uspješnu reformi u zemljama europskog susjedstva i promicanju univerzalnih vrijednosti u europskom susjedstvu.
- (32) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbene mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog opsega i učinaka djelovanja oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. UEU-a. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

⁽³⁾ Uredba (EU) br. 236/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o utvrđivanju zajedničkih pravila i postupaka za provedbu instrumenata Unije za financiranje vanjskog djelovanja (Vidi stranicu 95 ovog Službenog lista).

⁽⁴⁾ Odluka Vijeća 2010/427/EU od 26. srpnja 2010. o uspostavi organizacije i funkcioniranja Europske službe za vanjsko djelovanje (SL L 201, 3.8.2010., str. 30.).

⁽¹⁾ SL C 373, 20.12.2013., str. 1.

- (33) Primjereno je uskladiti razdoblje primjene ove Uredbe s razdobljem primjene Uredbe Vijeća (EU, Euratom) br. 1311/2013⁽¹⁾. Ova bi se Uredba stoga trebala primjenjivati od 1. siječnja 2014. do 31. prosinca 2020.,

Članak 2.

Posebni ciljevi potpore Unije

DONIJELI SU OVU UREDBU:

GLAVA I.

CILJEVI I NAČELA

Članak 1.

Opći cilj i područje primjene

1. Ovom Uredbom uspostavlja se Europski instrument za susjedstvo (ENI) s ciljem napredovanja prema području zajedničkog prosperiteta i dobrog susjedstva koje uključuje Uniju te zemlje i područja navedene na popisu u Prilogu I. („zemlje partneri”) razvijanjem posebnog odnosa koji se temelji na suradnji, miru i sigurnosti, uzajamnoj odgovornosti i zajedničkoj predanosti univerzalnim vrijednostima demokracije, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava u skladu s UEU-om.

2. Potpora Unije u okviru ove Uredbe upotrebljava se u korist zemalja partnera i područja koji su uključeni u prekograničnu suradnju. Ona se može upotrebljavati i u zajedničku korist Unije i zemalja partnera.

3. Potpora Unije u okviru ove Uredbe može se također koristiti u svrhu omogućavanja sudjelovanja Ruske Federacije u prekograničnoj suradnji, regionalnoj suradnji uz sudjelovanje Unije te u relevantnim programima koji obuhvaćaju više zemalja, uključujući suradnju u području obrazovanja, posebno razmjene studenata.

4. Unija promiče, razvija i konsolidira vrijednosti slobode, demokracije, univerzalnosti i nedjeljivosti, kao i poštovanja, ljudskih prava i temeljnih sloboda te načela ravnopravnosti i vladavine prava na kojima se temelji, kroz dijalog i suradnju s trećim zemljama te u skladu s načelima međunarodnog prava. U skladu s time, financiranje na temelju ove Uredbe u skladu je s tim vrijednostima i načelima, kao i s obvezama Unije prema međunarodnom pravu, uzimajući u obzir relevantne politike i stajališta Unije.

⁽¹⁾ Uredba Vijeća (EU, Euratom) br. 1311/2013 od 2. prosinca 2013. kojom se uspostavlja višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2014. – 2020. (SL L 347, 20.12.2013., str. 884.).

1. Potpora Unije u okviru ove Uredbe usmjerena je na promicanje bolje političke suradnje, istinske i održive demokracije, postupne gospodarske integracije i jačeg partnerstva s društvima između Unije i zemalja partnera te, posebno, provedbu sporazuma o partnerstvu i suradnji, sporazuma o pridruživanju ili drugih postojećih i budućih sporazuma te zajednički dogovorenih akcijskih planova ili istovjetnih dokumenata.

2. Potpora Unije u okviru ove Uredbe posebno je usmjerena na:

- (a) promicanje ljudskih prava i temeljnih sloboda, vladavine prava, načela jednakosti i borbe protiv svakog oblika diskriminacije, uspostavu istinske i održive demokracije, promicanje dobrog upravljanja, borbu protiv korupcije, jačanje institucionalnih sposobnosti na svim razinama i razvoj naprednog civilnog društva, uključujući socijalne partnere;
- (b) postizanje postupnog uključivanja u unutarnje tržište Unije i poboljšanu sektorsku i međusektorsku suradnju, uključujući usklađivanjem zakonodavstva i regulatornom konvergencijom s normama Unije i drugim relevantnim međunarodnim normama, te poboljšani pristup tržištu, uključujući putem dubokih i sveobuhvatnih područja slobodne trgovine, povezanu izgradnju institucija i ulaganja, posebno u međusobna povezivanja;
- (c) stvaranje uvjeta za bolju organizaciju legalne migracije i poticanje dobro organizirane mobilnosti ljudi, za provedbu postojećih ili budućih sporazuma sklopljenih u skladu s Globalnim pristupom migraciji i mobilnosti te za promicanje osobnih kontakata, posebno u vezi s kulturnim, obrazovnim, stručnim i sportskim aktivnostima;
- (d) pružanje podrške pametnom, održivom i uključivom razvoju u svim aspektima; smanjenje siromaštva, uključujući kroz razvoj privatnog sektora, i smanjenje socijalne isključenosti; promicanje izgradnje kapaciteta u znanosti, obrazovanju, posebno u visokom obrazovanju, tehnologiji, istraživanju i inovacijama; promicanje unutarnje gospodarske, društvene i teritorijalne kohezije; poticanje ruralnog razvoja; promicanje javnog zdravlja; te pružanje podrške zaštiti okoliša, klimatskom djelovanju te otpornosti na katastrofe;
- (e) promicanje izgradnje povjerenja, dobrosusjedskih odnosa i drugih mjera koje doprinose sigurnosti u svim njezinim sigurnosti te sprečavanju i rješavanju sukoba, uključujući dugotrajne sukobe;
- (f) unapređenje podregionalne i regionalne suradnje, suradnje u cijelom europskom susjedstvu, kao i prekogranične suradnje.

3. Postizanje posebnih ciljeva navedenih u stavcima 1. i 2. mjeri se posebno putem relevantnih periodičnih izvješća Unije o provedbi EPS-a; u slučaju stavka 2. točaka (a), (d) i (e) putem relevantnih pokazatelja koje su uspostavile međunarodne organizacije i druga relevantna tijela; u slučaju stavka 2. točaka (b), (c) i (d), prema potrebi, opsegom preuzimanja regulatornog okvira Unije od strane zemalja partnera; te u slučaju stavka 2. točaka (c) i (f) brojem relevantnih sporazuma i mjera suradnje.

Pokazatelji koji se koriste za mjerenje postizanja posebnih ciljeva unaprijed su određeni, jasni, transparentni i, prema potrebi, specifični za određenu zemlju i mjerljivi te uključuju, između ostalog, odgovarajuće praćene demokratske izbore, poštovanje ljudskih prava i temeljnih sloboda, neovisno sudstvo, suradnju na pitanjima pravosuđa, slobode i sigurnosti, razinu korupcije, trgovinske tokove, ravnopravnost spolova i pokazatelje koji omogućuju mjerenje unutarnjih gospodarskih razlika, uključujući razine zaposlenosti.

4. Potpora Unije u okviru ove Uredbe može se koristiti i u drugim relevantnim područjima kada je to u skladu s ukupnim ciljevima EPS-a.

Članak 3.

Okvir politike

1. Sporazumi o partnerstvu i suradnji, sporazumi o pridruživanju i drugi postojeći ili budući sporazumi kojima se uspostavlja odnos sa zemljama partnerima, odgovarajuće komunikacije Komisije, zaključci Europskog vijeća i zaključci Vijeća, kao i relevantne izjave sa sastanaka na vrhu ili zaključci sastanaka ministara sa zemljama partnerima EPS-a, uključujući u kontekstu Istočnog partnerstva i Unije za Mediteran, kao i relevantne rezolucije Europskog parlamenta, predstavljaju, uz poštovanje načela odgovornosti, sveobuhvatni okvir politike ove Uredbe za programiranje i provedbu potpore Unije na temelju ove Uredbe.

2. Ključne referentne točke za postavljanje prioriteta za potporu Unije u okviru ove Uredbe i procjenu napretka kako je navedeno u članku 2. stavku 3. su sljedeće: akcijski planovi ili drugi istovrsni zajednički dogovoreni dokumenti, kao što su programi o pridruživanju između zemalja partnera i Unije u bilateralnim i multilateralnim oblicima, uključujući prema potrebi u okviru Istočnog partnerstva ili južne dimenzije EPS-a.

3. Kada ne postoje sporazumi između Unije i zemalja partnera kako je navedeno u članku 1., potpora Unije u okviru ove Uredbe može se pružiti ako se pokaže da je korisna za postizanje ciljeva politike Unije te se programira na temelju takvih ciljeva, uzimajući u obzir potrebe dotične zemlje.

Članak 4.

Razlikovanje, partnerstvo i sufinanciranje

1. Potpora Unije u okviru ove Uredbe pružena svakoj zemlji partneru u skladu s člankom 6. stavkom 1. točkom (a) temelji se na poticajima te se razlikuje u obliku i iznosu, uzimajući u obzir sve dolje navedene elemente te odražavajući sljedeće elemente s obzirom na zemlju partnera:

- (a) njezine potrebe, primjenom pokazatelja kao što su stanovništvo i razina razvoja;
- (b) njezinu predanost i napredak u provedbi uzajamno dogovorenih ciljeva političkih, gospodarskih i društvenih reformi;
- (c) njezinu predanost i napredak u izgradnji istinske i održive demokracije;
- (d) partnerstvo s Unijom, uključujući razinu ambicija u pogledu tog partnerstva;
- (e) kapacitet apsorpcije i potencijalni učinak potpore Unije u okviru ove Uredbe.

Takva potpora odražava se u višegodišnjim programskim dokumentima iz članka 7.

2. Nakon donošenja programskih dokumenata navedenih u članku 7. i ne dovodeći u pitanje druge elemente iz stavka 1. ovog članka, udio raspoloživih resursa ponuđenih zemljama partnerima prilagođava se ponajprije s obzirom na njihov napredak u izgradnji i učvršćivanju istinske i održive demokracije i u provedbi dogovorenih ciljeva političkih, gospodarskih i socijalnih reformi te u skladu s pristupom koji se temelji na poticajima.

U slučaju krovnih programa u kojima sudjeluje više zemalja, taj se udio određuje s obzirom na napredak koji su zemlje partneri ostvarile u uspostavi istinske i održive demokracije, također uzimajući u obzir njihov napredak u provedbi dogovorenih ciljeva reformi koji doprinose postizanju tog cilja.

Napredak zemalja partnera redovito se ocjenjuje, posebno u izvješćima o napretku EPS-a koja obuhvaćaju trendove u usporedbi s prethodnim godinama.

Potpora se može ponovno razmotriti u slučaju ozbiljne ili trajne regresije.

3. Pristup koji se temelji na poticajima ne primjenjuje se na potporu civilnom društvu, osobne kontakte, uključujući suradnju između lokalnih tijela, potporu unapređenju ljudskih prava ni na mjere potpore povezane s krizom. U slučaju ozbiljne ili trajne regresije, takva potpora može se povećati.

4. Pristup koji se temelji na poticajima u okviru ove Uredbe podliježe redovitoj razmjeni stajališta u Europskom parlamentu i Vijeću.

5. Potpora Unije u okviru ove Uredbe u načelu se uspostavlja u partnerstvu s korisnicima. To partnerstvo prema potrebi uključuje sljedeće zainteresirane strane u pripremi, provedbi i praćenju potpore Unije:

- (a) nacionalna i lokalna tijela; i
- (b) organizacije civilnog društva,

uključujući savjetovanjem i pravovremenim pristupom relevantnim informacijama, čime im se omogućuje značajna uloga u tom procesu.

6. Potporu Unije u okviru ove Uredbe u načelu sufinanciraju zemlje partneri i druge zemlje sudionice putem javnih sredstava, doprinosa korisnika ili drugih izvora. Od zahtjeva sufinanciranja može se odustati u valjano opravdanim slučajevima i kada je to potrebno u svrhu potpore razvoju civilnog društva i nedržavnih aktera, posebno malih organizacija civilnog društva, ne dovodeći u pitanje ispunjavanje drugih uvjeta određenih u Uredbi (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.

Članak 5.

Koherentnost i koordiniranje donatora

1. Pri provedbi ove Uredbe osigurava se koherentnost sa svim područjima vanjskog djelovanja Unije, kao i s ostalim relevantnim politikama Unije. U tu svrhu, mjere koje se financiraju na temelju ove Uredbe, uključujući one kojima upravlja Europska investicijska banka (EIB), temelje se na dokumentima o politici suradnje iz članka 3. stavaka 1. i 2., kao i na posebnim interesima, političkim prioritetima i strategijama Unije. Takve mjere poštuju obveze iz multilateralnih sporazuma i međunarodnih konvencija kojih su stranke Unija i zemlje partneri.

2. Unija, države članice i EIB osiguravaju koherentnost između potpore koja se pruža na temelju ove Uredbe i druge potpore koju pružaju Unija, države članice i europske financijske institucije.

3. Unija i države članice koordiniraju svoje programe potpore u svrhu povećanja djelotvornosti i učinkovitosti pružanja potpore i političkog dijaloga te sprečavanja preklapanja financiranja u skladu s uspostavljenim načelima za jačanje operativne koordinacije u području vanjske potpore i za usklađivanje politika i postupaka. Koordiniranje uključuje redovita savjetovanja i čestu razmjenu bitnih informacija tijekom različitih faza ciklusa

⁽¹⁾ Uredba (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 (SL L 298, 26.10.2012. str. 1.).

potpore, posebno na terenu. Kad god je to moguće i relevantno, provodi se zajedničko programiranje. Kada to nije moguće postići, razmatraju se drugi aranžmani, kao što su delegirana suradnja i aranžmani za prijenos, kako bi se osigurala najveća razina koordinacije.

Komisija izvješćuje o zajedničkom programiranju s državama članicama u izvješću iz članka 17. Uredbe (EU) br. 236/2014 te uključuje preporuke u slučajevima kada zajedničko programiranje nije u potpunosti ostvareno.

4. Unija, zajedno s državama članicama, poduzima potrebne korake, uključujući savjetovanja u ranoj fazi procesa programiranja, kako bi osigurala komplementarnost, pravilnu koordinaciju i suradnju s multilateralnim i regionalnim organizacijama i subjektima, uključujući europske financijske institucije, međunarodne financijske institucije, agencije, fondove i programe Ujedinjenih naroda, privatne i političke zaklade i donatore izvan Unije.

5. Dokumenti iz članka 7. stavaka 2. i 3. također u najvećoj mogućoj mjeri sadrže upućivanja na aktivnosti drugih donatora iz Unije.

GLAVA II.

OKVIRNO PROGRAMIRANJE I DODJELA SREDSTAVA

Članak 6.

Vrste programa

1. Potpora Unije u okviru ove Uredbe programira se putem:
  - (a) bilateralnih programa koji obuhvaćaju potporu Unije za jednu zemlju partnera;
  - (b) programa koji obuhvaćaju više zemalja i namijenjeni su rješavanju izazova koji su zajednički svima ili većem broju zemalja partnera, a temelje se na prioritetima Istočnog partnerstva i južne dimenzije EPS-a i uzimajući u obzir aktivnosti koje se provode u kontekstu Unije za Mediteran te regionalne i podregionalne suradnje, ponajprije između dviju ili više zemalja partnera, uključujući i u okviru Sjeverne dimenzije i Crnomorske sinergije. To može uključivati Rusku Federaciju u skladu s člankom 1. stavkom 3.;
  - (c) programa prekogranične suradnje koji su namijenjeni suradnji između jedne ili više država članica, s jedne strane, i jedne ili više zemalja partnera i/ili Ruske Federacije („druge zemlje koje sudjeluju u prekograničnoj suradnji”), s druge strane, a provode se na njihovom zajedničkom dijelu vanjske granice Unije.

2. Prioriteti za potporu Unije navedeni su u Prilogu II.

3. Potpora Unije u okviru ove Uredbe provodi se u skladu s Uredbom (EU) br. 236/2014 i, u slučaju programa iz članka 6. stavka 1. točke (c) ove Uredbe, također u skladu s provedbenim pravilima kojima se utvrđuju posebne odredbe za provedbu prekogranične suradnje, kako je navedeno u članku 12. ove Uredbe.

Članak 7.

Programiranje i okvirna dodjela sredstava za okvirne programe za jednu ili više zemalja

1. Okvirne financijske dodjele za programe za određenu zemlju određuju se na temelju kriterija navedenih u članku 4. stavku 1.

2. Za zemlje za koje postoje dokumenti iz članka 3. stavka 2. ove Uredbe donosi se sveobuhvatni višegodišnji okvir za jedinstvenu potporu u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 16. stavka 3. Uredbe (EU) br. 236/2014. Taj okvir obuhvaća:

- (a) preispitivanje ostvarenog napretka u odnosu na okvir politike te ostvarenje prethodno dogovorenih ciljeva te se njime uzima u obzir postojeće stanje u vezi s odnosima između Unije i zemlje partnera, uključujući razinu ambicije partnerstva zemlje partnera s Unijom;
- (b) određivanje ciljeva i prioriteta za potporu Unije, uglavnom odabranih među onima koji su uključeni u dokumente iz članka 3. stavka 2. ove Uredbe te u strategije ili planove zemalja partnera kada su te strategije ili planovi usklađeni s cjelokupnim okvirom politike te za koje je redovitom procjenom Unije utvrđena potreba za potporom;
- (c) naznaku očekivanih rezultata; i
- (d) određivanje okvirne razine financiranja, raščlanjenog po prioritetima.

Okvirne financijske dodjele za svaki okvir za jedinstvenu potporu daju se u obliku raspona ne većeg od 20 % tih dodjela.

Trajanje okvira za jedinstvenu potporu u načelu odgovara trajanju relevantnog dokumenta iz članka 3. stavka 2. ove Uredbe.

3. Za zemlje za koje ne postoje dokumenti iz članka 3. stavka 2. ove Uredbe, sveobuhvatni programski dokument koji uključuje strategiju i višegodišnji okvirni program donosi se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 16. stavka 3. Uredbe (EU) br. 236/2014. U tom dokumentu:

- (a) određuje se strategija odgovora Unije na temelju analize stanja u dotičnoj zemlji, njezinih odnosa s Unijom te strategija ili planova zemalja partnera kada su te strategije ili planovi usklađeni s cjelokupnim okvirom politike;

(b) određuju se ciljevi i prioriteti za potporu Unije;

(c) naznačuju se očekivani rezultati; i

(d) određuje se okvirna razina financiranja raščlanjenog po prioritetima.

Pripadajuće okvirne financijske dodjele daju se u obliku raspona ne većeg od 20 % tih dodjela. Programski dokument ima odgovarajuće višegodišnje trajanje.

4. U slučaju programa koji obuhvaćaju više zemalja, sveobuhvatni programski dokument koji uključuje strategiju i višegodišnji okvirni program donosi se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 16. stavka 3. Uredbe (EU) br. 236/2014. U tom dokumentu:

- (a) određuju se ciljevi i prioriteti za potporu Unije prema regiji ili podregiji, koji prema potrebi odražavaju prioritete o kojima je odlučeno u okviru Istočnog partnerstva ili Unije za Mediteran;
- (b) naznačuju se očekivani rezultati; i
- (c) određuje se okvirna razina financiranja raščlanjenog po prioritetima.

Okvirne financijske dodjele za programe koji obuhvaćaju više zemalja određuju se na temelju transparentnih i objektivnih kriterija.

Programski dokument ima odgovarajuće višegodišnje trajanje.

5. Dokumenti okvira za jedinstvenu potporu preispituju se prema potrebi, uključujući s obzirom na relevantna periodična izvješća Unije i uzimajući u obzir rad zajedničkih tijela uspostavljenih na temelju sporazuma sa zemljama partnerima, te se mogu revidirati u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 16. stavka 3. Uredbe (EU) br. 236/2014. Programski dokumenti iz stavaka 3. i 4. ovog članka preispituju se na polovici svojeg trajanja ili prema potrebi te se mogu revidirati u skladu s istim postupkom.

6. Kako bi se olakšala provedba pristupa koji se temelji na poticajima iz članka 4. stavka 2., iznos od otprilike 10 % financijske omotnice navedene u članku 17. stavku 1. dodjeljuje se krovnim programima koji obuhvaćaju više zemalja, a koji će dopuniti financijske dodjele za zemlje iz članka 7. stavaka 2. i 3. U relevantnim odlukama Komisije o uspostavi tih krovnih programa navode se zemlje koje mogu primiti dodjele, a o stvarnim dodjelama odlučit će se na temelju napretka prema istinskoj i održivoj demokraciji te provedbi dogovorenih ciljeva reformi koji doprinose postizanju tog cilja.

7. Kada je to potrebno za učinkovitiju provedbu mjera od zajedničke koristi za Uniju i zemlje partnere u područjima kao što su transnacionalna suradnja i međusobna povezivanja, financiranje u okviru ove Uredbe može se udružiti s financiranjem u okviru drugih relevantnih uredbi Unije. U tom slučaju Komisija određuje koji se jedinstveni skup pravila treba primjenjivati na provedbu.

8. Države članice uključene su u postupak programiranja u skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 236/2014. One države članice i drugi donatori koji su se obvezali na zajedničko programiranje svoje potpore s Unijom posebno su snažno uključeni. Programski dokumenti mogu, prema potrebi, pokrivati i njihov doprinos.

9. Ako su se države članice i drugi donatori obvezali na zajedničko programiranje svoje potpore, okvir za jedinstvenu potporu i programski dokumenti iz stavaka 3. i 4. mogu se zamijeniti zajedničkim višegodišnjim programskim dokumentom pod uvjetom da on udovoljava zahtjevima navedenima u tim stavcima.

10. U slučaju kriza ili prijetnji demokraciji, vladavini prava ili ljudskim pravima i temeljnim slobodama, ili u slučaju prirodnih katastrofa ili katastrofa uzrokovanih ljudskim djelovanjem, može se provesti ad hoc preispitivanje programskih dokumenata. Takvim hitnim preispitivanjem osigurava se koherentnost između politika Unije, potpore Unije koja se pruža u okviru ove Uredbe i potpore koja se pruža u okviru drugih instrumenata Unije za financiranje vanjskog djelovanja. Hitno preispitivanje može dovesti do donošenja revidiranih programskih dokumenata. U takvim slučajevima Komisija šalje na znanje revidirane programske dokumente Europskom parlamentu i Vijeću u roku od mjesec dana od njihova donošenja.

11. Pri bilo kakvom programiranju ili preispitivanju programa nakon objave izvješća o preispitivanju na sredini razdoblja iz članka 17. Uredbe (EU) br. 236/2014 uzimaju se u obzir rezultati, nalazi i zaključci iz tog izvješća.

(b) za morske granice koje pokrivaju teritorijalne jedinice koje odgovaraju razini NUTS 3, ili istovjetnoj razini, uzduž morskih granica između država članica i drugih zemalja koje sudjeluju u prekograničnoj suradnji, odvojene najviše 150 km, ne dovodeći u pitanje moguće prilagodbe potrebne za osiguravanje koherentnosti i kontinuiteta djelovanja u području suradnje;

(c) oko morskog bazena koji obuhvaća obalne teritorijalne jedinice koje odgovaraju razini NUTS 2, ili istovjetnoj razini, okrenute prema morskome bazenu koji je zajednički državama članicama i drugim zemljama koje sudjeluju u prekograničnoj suradnji.

2. Kako bi se osigurao kontinuitet postojećih programa suradnje te u drugim opravdanim slučajevima, a u svrhu doprinosa ciljevima programa, teritorijalnim jedinicama koje graniče s onima iz stavka 1. može se dozvoliti sudjelovanje u prekograničnoj suradnji. Uvjeti pod kojima takve teritorijalne jedinice mogu sudjelovati u suradnji utvrđuju se u zajedničkim operativnim programima.

3. U valjano opravdanim slučajevima mogu se uključiti veći društveni, gospodarski ili kulturni centri iz država članica ili drugih zemalja koje sudjeluju u prekograničnoj suradnji koje ne graniče s prihvatljivim teritorijalnim jedinicama, pod uvjetom da takvo sudjelovanje doprinosi ciljevima utvrđenima u programskom dokumentu. Uvjeti pod kojima takvi centri mogu sudjelovati u suradnji utvrđuju se u zajedničkim operativnim programima.

4. Kada su programi uspostavljeni u skladu sa stavkom 1. točkom (b), Komisija može, u dogovoru sa sudionicima, predložiti da se zemljopisna prihvatljivost proširi na cijelu teritorijalnu jedinicu razine NUTS 2 na čijem se području nalazi teritorijalna jedinica razine NUTS 3.

5. Prekogranična suradnja nastoji biti koherentna s ciljevima postojećih i budućih makroregionalnih strategija.

GLAVA III.

PREKOGRANIČNA SURADNJA

Članak 8.

Zemljopisna prihvatljivost

1. Programi prekogranične suradnje iz članka 6. stavka 1. točke (c) mogu se uspostaviti:

(a) za kopnene granice koje pokrivaju teritorijalne jedinice koje odgovaraju razini 3 Nomenklature prostornih jedinica za statistiku (NUTS), ili istovjetnoj razini, uzduž kopnenih granica između država članica i drugih zemalja koje sudjeluju u prekograničnoj suradnji, ne dovodeći u pitanje moguće prilagodbe potrebne za osiguravanje koherentnosti i kontinuiteta djelovanja u području suradnje te u skladu s člankom 9. stavkom 4.;

Članak 9.

Programiranje i dodjela sredstava za prekograničnu suradnju

1. Programski dokument priprema se u svrhu određivanja sljedećeg:

(a) strateških ciljeva koji se trebaju ostvariti prekograničnom suradnjom te prioriteta i očekivanih rezultata te suradnje;

(b) popisa zajedničkih operativnih programa koje treba uspostaviti;

- (c) okvirne raspodjele sredstava između programa za kopnene i morske granice iz članka 8. stavka 1. točaka (a) i (b) i programa za morske bazene iz članka 8. stavka 1. točke (c);
- (d) višegodišnje indikativne dodjele za svaki zajednički operativni program;
- (e) teritorijalnih jedinica koje ispunjavaju uvjete za sudjelovanje u svakom zajedničkom operativnom programu te teritorijalnih jedinica i centara koji su navedeni u članku 8. stavcima 2., 3. i 4.;
- (f) indikativne dodjele za potporu, prema potrebi, horizontalnim djelovanjima za izgradnju kapaciteta, umrežavanju i razmjeni iskustava među programima;
- (g) doprinosa transnacionalnim programima uspostavljenima na temelju Uredbe (EU) br. 1299/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, u kojima sudjeluju zemlje partneri i/ili Ruska Federacija.

Programski dokument obuhvaća razdoblje od sedam godina te ga donosi Komisija u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 16. stavka 3. Uredbe (EU) br. 236/2014. Preispituje se na položaju svojeg trajanja ili prema potrebi te se može revidirati u skladu s tim postupkom.

2. Zajednički operativni programi sufinanciraju se iz EFRR-a. Ukupni iznos doprinosa iz EFRR-a određuje se u skladu s člankom 4. stavkom 4. Uredbe (EU) br. 1299/2013. Na korištenje tog doprinosa primjenjuju se ova Uredba.

3. Instrument pretprijetne pomoći (IPA II) uspostavljen Uredbom (EU) br. 236/2014 može se koristiti za sufinanciranje zajedničkih operativnih programa u kojima sudjeluju korisnici navedeni u Prilogu I. toj uredbi. Na korištenje tog sufinanciranja primjenjuju se ova Uredba.

4. Indikativna dodjela sredstava za zajedničke operativne programe temelji se na objektivnim kriterijima, posebno na stanovništvu prihvatljivih teritorijalnih jedinica kako su određene u članku 8. stavku 1. točkama (a), (b) i (c). Pri određivanju okvirnih dodjela moguća je prilagodba kojom se odražava potreba za ravnotežom između doprinosa iz EFRR-a i doprinosa predviđenog u okviru ove Uredbe, kao i drugih čimbenika koji utječu na intenzitet suradnje, kao što su posebne značajke graničnih područja i njihov kapacitet za upravljanje i povlačenje potpore Unije.

Članak 10.

Zajednički operativni programi

1. Prekogranična suradnja provodi se kroz višegodišnje zajedničke operativne programe koji pokrivaju suradnju za granicu ili

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1299/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o posebnim odredbama za potporu iz Europskog fonda za regionalni razvoj cilju „Europska teritorijalna suradnja“ (SL L 347, 20.12.2013., str. 259.).

skupinu granica i koji sadrže višegodišnje mjere s ciljem dosljednog skupa prioriteta koje se mogu provesti uz potporu Unije. Zajednički operativni programi temelje se na programskom dokumentu iz članka 9. stavka 1. Oni uključuju sažeti opis sustava upravljanja i kontrole koji obuhvaća elemente iz članka 11. stavka 2. i članka 12. stavka 2.

2. Zajednički operativni programi za kopnene i morske granice uspostavljaju se za svaku granicu na odgovarajućoj teritorijalnoj razini i uključuju prihvatljive teritorijalne jedinice koje pripadaju jednoj ili više država članica i jednoj ili više drugih zemalja koje sudjeluju u prekograničnoj suradnji.

3. Zajednički operativni programi oko morskih bazena multilateralni su, uspostavljaju se na odgovarajućoj teritorijalnoj razini i uključuju prihvatljive teritorijalne jedinice okrenute prema zajedničkom morskom bazenu koji pripada nekoliko zemalja sudionica, uključujući barem jednu državu članicu i jednu od drugih zemalja koje sudjeluju u prekograničnoj suradnji. Oni mogu uključivati bilateralne aktivnosti koje podržavaju suradnju između jedne države članice i jedne od drugih zemalja koje sudjeluju u prekograničnoj suradnji.

4. U roku od godine dana od odobrenja programskog dokumenta iz članka 9. stavka 1. te nakon donošenja provedbenih pravila kojima se utvrđuju posebne odredbe za provedbu prekogranične suradnje zemlje sudionice zajednički podnose Komisiji prijedloge za zajedničke operativne programe. Komisija, u roku koji je utvrđen u provedbenim pravilima, donosi svaki zajednički operativni program nakon procjene njegove usklađenosti s ovom Uredbom, programskim dokumentom i provedbenim pravilima. Komisija podnosi zajedničke operativne programe na znanje Europskom parlamentu i državama članicama u roku od mjesec dana od donošenja tih programa.

5. Područja u zemljama koje nisu države članice ili druge zemlje koje sudjeluju u prekograničnoj suradnji, a koje graniče s prihvatljivim područjima kako su određena u članku 8. stavku 1. točkama (a) i (b), ili su okrenute prema zajedničkom morskom bazenu u kojem je uspostavljen zajednički operativni program, mogu biti obuhvaćene zajedničkim operativnim programom i mogu koristiti potporu Unije u okviru ove Uredbe u skladu s uvjetima određenima u programskom dokumentu iz članka 9. stavka 1.

6. Komisija i zemlje sudionice poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi se osiguralo da se programi prekogranične suradnje, posebno za morske bazene, uspostavljeni na temelju ove Uredbe, te programi transnacionalne suradnje uspostavljeni na temelju Uredbe (EU) br. 1299/2013 koji se djelomično zemljopisno preklapaju, potpuno nadopunjuju i uzajamno osnažuju.

7. Zajednički operativni programi mogu se revidirati na inicijativu zemalja sudionica ili Komisije zbog razloga kao što su:

- (a) promjene u prioritetima suradnje ili društveno-gospodarske promjene;
- (b) rezultati provedbe dotičnih mjera i oni koji su ishod postupka praćenja i evaluacije;
- (c) potreba za prilagođavanjem iznosa raspoloživih sredstava i preraspodjelom sredstava.

8. Komisija sklapa sporazum o financiranju s drugim zemljama koje sudjeluju u prekograničnoj suradnji do kraja kalendarske godine koja slijedi nakon godine donošenja zajedničkih operativnih programa. Taj sporazum o financiranju uključuje pravne odredbe potrebne za provedbu zajedničkog operativnog programa te ga mogu supotpisati druge zemlje sudionice i upravljačko tijelo iz članka 12. stavka 2. točke (c) ili zemlja koja je domaćin upravljačkom tijelu.

Prema potrebi, između zemalja sudionica i upravljačkog tijela sklapa se sporazum, na primjer u obliku memoranduma o razumijevanju, kako bi se odredile posebne financijske odgovornosti i načini provedbe programa od strane dotičnih zemalja, uključujući njihove upravljačke i administrativne zadaće i odgovornosti.

9. Zajednički operativni program koji uključuje više od jedne od drugih zemalja koje sudjeluju u prekograničnoj suradnji uspostavlja se ako barem jedna od drugih zemalja koje sudjeluju u prekograničnoj suradnji potpiše sporazum o financiranju. Druge zemlje koje sudjeluju u prekograničnoj suradnji koje su obuhvaćene uspostavljenim programom mogu se pridružiti programu u svakom trenutku potpisivanjem sporazuma o financiranju.

10. Ako se zemlja sudionica obveže sufinancirati neki zajednički operativni program, u tom programu pojašnjavaju se dogovori i potrebni zaštitni mehanizmi za reviziju, dostavu, korištenje i praćenje sufinanciranja. Povezani sporazum o financiranju potpisuju sve zemlje sudionice i upravljačko tijelo zajedničkog operativnog programa ili zemlja koja je domaćin upravljačkom tijelu.

11. U zajedničkim operativnim programima može se također predvidjeti financijski doprinos iz financijskih instrumenata i za financijske instrumente s kojima se mogu kombinirati bespovratna sredstva, podložno pravilima tih instrumenata, pod uvjetom da se time doprinosi postizanju prioriteta tih programa.

12. Prema načelu partnerstva, zemlje sudionice i prema potrebi njihova lokalna tijela zajednički odabiru djelovanja za potporu Unije koja su u skladu s prioritetima i mjerama zajedničkog operativnog programa.

13. U posebnim i valjano opravdanim slučajevima, kada:

- (a) se zajednički operativni program ne može podnijeti zbog problema u odnosima između zemalja sudionica ili između Unije i jedne od drugih zemalja koje sudjeluju u prekograničnoj suradnji;
- (b) se zajednički operativni program ne može provesti zbog problema u odnosima između zemalja sudionica;
- (c) zemlje sudionice nisu podnijele Komisiji zajednički operativni program do 30. lipnja 2017.; ili
- (d) niti jedna od drugih zemalja koje sudjeluju u prekograničnoj suradnji, a koje sudjeluju u programu, nije potpisala relevantan sporazum o financiranju do kraja godine koja slijedi nakon donošenja programa,

Komisija, nakon savjetovanja s dotičnom državom članicom ili dotičnim državama članicama, poduzima potrebne korake kako bi dopustila dotičnoj državi članici ili dotičnim državama članicama da koriste doprinos iz EFRR-a za zajednički operativni program u skladu s člankom 4. stavcima 7. i 8. Uredbe (EU) br. 1299/2013.

14. Proračunska izdvajanja za djelovanja ili programe prekogranične suradnje koji traju dulje od jedne financijske godine mogu se razdijeliti na nekoliko godišnjih obroka.

Članak 11.

Upravljanje zajedničkim operativnim programima

1. Zajednički operativni programi obično se provode kroz zajedničko upravljanje s državama članicama. Međutim, zemlje sudionice mogu predložiti provedbu kroz neizravno upravljanje, od strane subjekta navedenog u Uredbi (EU, Euratom) br. 966/2012 i u skladu s provedbenim pravilima iz članka 12. stavka 2. ove Uredbe.

2. Komisija provjerava, na temelju raspoloživih informacija, je li u slučaju zajedničkog upravljanja država članica, odnosno u slučaju neizravnog upravljanja jedna od drugih zemalja koje sudjeluju u prekograničnoj suradnji ili međunarodna organizacija, uspostavila i vodi li sustave za upravljanje i nadzor koji su u skladu s Uredbom (EU, Euratom) br. 966/2012, ovom Uredbom te njezinim provedbenim pravilima iz članka 12. stavka 2. ove Uredbe.

Dotične države članice, druge zemlje koje sudjeluju u prekograničnoj suradnji i međunarodne organizacije osiguravaju učinkovito funkcioniranje svojeg sustava za upravljanje i nadzor, zakonitost i pravilnost transakcija te poštovanje načela dobrog financijskog upravljanja. One su odgovorne za upravljanje i nadzor nad programima.

Komisija može zahtijevati od dotične države članice ili jedne od drugih zemalja koje sudjeluju u prekograničnoj suradnji ili međunarodne organizacije da ispita pritužbu koja je podnesena Komisiji, a tiče se odabira ili provedbe operacija koje primaju potporu na temelju ove glave ili funkcioniranja sustava za upravljanje i nadzor.

3. Kako bi se zajednički operativni programi mogli na odgovarajući način pripremiti za provedbu, izdaci koji su nastali nakon podnošenja zajedničkog operativnog programa Komisiji prihvatljivi su od 1. siječnja 2014.

4. Ako je prihvatljivost ograničena u skladu s člankom 8. stavkom 7. Uredbe (EU) br. 236/2014, subjekt iz stavka 1. ovog članka, koji može pokrenuti pozive za podnošenje ponuda i natječaje, ovlašten je prihvatiti kao prihvatljive ponuditelje, podnositelje zahtjeva i natjecatelje iz zemalja koje nisu prihvatljive ili robu neprihvatljiva porijekla u skladu s člankom 8. stavkom 2. te člankom 9. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 236/2014.

Članak 12.

Provedbena pravila za prekograničnu suradnju

1. Provedbena pravila kojima se utvrđuju posebne odredbe za provedbu ove glave donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 16. stavka 3. Uredbe (EU) br. 236/2014.

2. Pitanja obuhvaćena provedbenim pravilima uključuju detaljne odredbe o, između ostalog:

- (a) stopi i načinima sufinanciranja;
- (b) sadržaju, pripremi, izmjeni i zaključenju zajedničkih operativnih programa;
- (c) ulozi i funkciji struktura programa, npr. zajedničkog odbora za praćenje, upravljačkog tijela i njegova zajedničkog tehničkog tajništva, uključujući njihov položaj, djelotvornu identifikaciju, obveze i odgovornost, opis sustava za upravljanje i nadzor, te uvjetima koji uređuju tehničko i financijsko upravljanje potporom Unije, uključujući prihvatljivost troškova;
- (d) postupcima naplate u svim zemljama sudionicama;
- (e) praćenju i evaluaciji;
- (f) aktivnostima u svrhu vidljivosti i informiranja;
- (g) zajedničkom i neizravnom upravljanju iz članka 6. stavka 2. Uredbe (EU) br. 236/2014.

GLAVA IV.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 13.

Delegiranje ovlasti

Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 14. u svrhu izmjene Priloga II. Posebno, nakon objave izvješća o preispitivanju na sredini razdoblja te na temelju preporuka sadržanih u tom izvješću, Komisija donosi delegirani akt o izmjeni Priloga II. do 31. ožujka 2018.

Članak 14.

Izvršavanje ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.

2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 13. dodjeljuje se Komisiji s trajanjem do 31. prosinca 2020.

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 13. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv proizvodi učinke dan nakon objave spomenute odluke u Službenom listu Europske unije ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

5. Delegirani akt donesen na temelju članka 13. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne ulože nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće uložiti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 15.

Odbor

Komisiji pomaže Odbor Europskog instrumenta za susjedstvo. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 16.

Sudjelovanje treće zemlje koja nije obuhvaćena člankom 1.

1. U valjano opravdanim slučajevima i kako bi se osigurala koherentnost i učinkovitost financiranja Unije ili kako bi se potaknula regionalna ili transregionalna suradnja, Komisija može odlučiti, na pojedinačnoj osnovi, proširiti prihvatljivost određenih djelovanja u skladu s člankom 2. Uredbe (EU) br. 236/2014 na zemlje i područja koji u suprotnom ne bi ispunjavali uvjete za financiranje.

Neovisno o članku 8. stavku 1. Uredbe (EU) br. 236/2014, fizičke i pravne osobe iz dotičnih zemalja i područja mogu sudjelovati u postupcima kojima se provode takva djelovanja.

2. Mogućnosti iz stavka 1. ovog članka mogu se predvidjeti u programskim dokumentima iz članka 7.

Članak 17.

Financijska omotnica

1. Financijska omotnica za provedbu ove Uredbe za razdoblje od 2014. do 2020. iznosi 15 432 634 000 EUR po tekućim cijenama. Programima prekogranične suradnje iz članka 6. stavka 1. točke (c) namijenjeno je do 5 % financijske omotnice.

2. Godišnja odobrena sredstva odobravaju Europski parlament i Vijeće u okviru višegodišnjeg financijskog okvira.

3. U skladu s člankom 18. stavkom 4. Uredbe (EU) br. 1288/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, okvirni iznos od 1 680 000 000 EUR iz različitih instrumenata za financiranje vanjskog djelovanja, to jest Instrumenta za razvojnu suradnju uspostavljenog Uredbom (EU) br. 233/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾, ENI-ja, Instrumenta pretpripradne pomoći (IPA II) uspostavljenog Uredbom (EU) br. 231/2014 i Instrumenta za partnerstvo uspostavljenog Uredbom (EU) br. 234/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾, dodjeljuje se za mjere povezane s mobilnošću u svrhu učenja u zemlje partnere

ili iz njih u smislu Uredbe (EU) br. 1288/2013 te za suradnju i politički dijalog s tijelima, ustanovama i organizacijama iz tih zemalja. Uredba (EU) br. 1288/2013 primjenjuje se na upotrebu tih sredstava.

Financijska sredstva stavljaju se na raspolaganje u okviru dviju višegodišnjih dodjela pri čemu prva obuhvaća samo prve četiri, a druga preostale tri godine. Dodjela tih financijskih sredstava odražava se u višegodišnjem okvirnom programiranju predviđenom u ovoj Uredbi, u skladu s prepoznatim potrebama i prioritetima dotičnih zemalja. Dodjele se mogu revidirati u slučaju značajnih nepredviđenih okolnosti ili važnih političkih promjena, u skladu s prioritetima vanjskog djelovanja Unije.

Članak 18.

Europska služba za vanjsko djelovanje

Ova se Uredba primjenjuje u skladu s Odlukom 2010/427/EU.

Članak 19.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2014. do 31. prosinca 2020.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 11. ožujka 2014.

Za Europski parlament

Predsjednik

M. SCHULZ

Za Vijeće

Predsjednik

D. KOURKOULAS

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1288/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o uspostavi programa „Erasmus+”: programa Unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport i stavljanju izvan snage odluka br. 1719/2006/EZ, 1720/2006/EZ i 1298/2008/EZ (SL L 347, 20.12.2013., str. 50.).

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 233/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o uspostavi instrumenta financiranja za razvojnu suradnju za razdoblje 2014. – 2020. (Vidi stranicu 44 ovog Službenog lista).

⁽³⁾ Uredba (EU) br. 234/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o uspostavi Instrumenta za partnerstvo za suradnju s trećim zemljama (Vidi stranicu 77 ovog Službenog lista).

PRILOG I.

Zemlje partneri iz članka 1. su:

Alžir

Armenija

Azerbajdžan

Bjelarus

Egipat

Gruzija

Izrael

Jordan

Libanon

Libija

Republika Moldova

Maroko

okupirano palestinsko područje

Sirija

Tunis

Ukrajina

PRILOG II.

Prioriteti za potporu Unije u okviru ove Uredbe

Financiranje Unije može se odnositi na prioritete navedene u točkama 1., 2. i 3. ovog Priloga kako bi se pružila potpora postizanju posebnih ciljeva predviđenih u članku 2., također uzimajući u obzir zajednički dogovorene dokumente kako je određeno u članku 3. stavku 2.

Neki od tih prioriteta mogu biti relevantni za više od jedne vrste programa. U mogućim izmjenama tog okvirnog popisa prioriteta poštuje se načelo zajedničke odgovornosti.

U okviru tih prioriteta pristupa se rješavanju međusektorskih pitanja, uključujući pitanja istinske i održive demokracije, ljudskih prava, ravnopravnosti spolova, borbe protiv korupcije i pitanja u vezi s okolišem.

1. Potporom Unije na bilateralnoj razini prema potrebi se, između ostalog, pristupa rješavanju sljedećih prioriteta:

- ljudska prava, dobro upravljanje i vladavina prava, uključujući reformu pravosuđa, javne uprave i sektora sigurnosti;
- institucionalna suradnja i razvoj kapaciteta, uključujući za potrebe provedbe sporazuma Unije;
- pružanje potpore akterima civilnog društva i njihovoj ulozi u procesima reforme i demokratske tranzicije;
- održivi i uključivi gospodarski razvoj, uključujući na regionalnoj i lokalnoj razini, te teritorijalna kohezija;
- razvoj društvenih sektora, posebno za mlade, usmjerenih na socijalnu pravdu te koheziju i zapošljavanje;
- razvoj trgovine i privatnog sektora, uključujući potporu malim i srednjim poduzećima, zapošljavanje i provedba dubokih i sveobuhvatnih područja slobodne trgovine;
- poljoprivredni i ruralni razvoj, uključujući sigurnost hrane;
- održivo upravljanje prirodnim resursima;
- energetski sektor s usmjerenošću na energetske učinkovitost i obnovljivu energiju;
- transport i infrastruktura;
- obrazovanje i razvijanje vještina, uključujući strukovno obrazovanje i osposobljavanje;
- upravljanje mobilnošću i migracijama, uključujući zaštitu migranata;
- izgradnja povjerenja i druge mjere koje doprinose sprečavanju i rješavanju sukoba, uključujući potporu pogođenim populacijama i obnovu.

Prioriteti navedeni u ovoj točki mogu doprinosti većem broju ciljeva ove Uredbe.

2. Potporom Unije na razini više zemalja prema potrebi se, između ostalog, pristupa rješavanju sljedećih prioriteta:

- ljudska prava, dobro upravljanje i vladavina prava;
- institucionalna suradnja i razvoj kapaciteta;
- regionalna suradnja, posebno u okviru Istočnog partnerstva, Unije za Mediteran i Partnerstva za demokraciju i zajednički napredak;
- visoko obrazovanje i razvijanje vještina, studenti i mobilnost osoblja, mladi i kultura;
- održiv gospodarski razvoj, razvoj trgovine i privatnog sektora te podrška malim i srednjim poduzećima;
- energetski sektor, uključujući energetske mreže;
- transport i međupovezanost infrastruktura;
- održivo upravljanje prirodnim resursima, uključujući vodom, zeleni rast, okoliš te prilagodba klimatskim promjenama i njihovo ublažavanje;
- pružanje potpore civilnom društvu;
- upravljanje mobilnošću i migracijama;
- izgradnja povjerenja i druge mjere koje doprinose sprečavanju i rješavanju sukoba.

Prioriteti navedeni u ovoj točki mogu doprinosti većem broju ciljeva ove Uredbe.

3. Potporom Unije putem programa prekogranične suradnje prema potrebi se pristupa rješavanju sljedećih prioriteta:

- gospodarski i društveni razvoj;
- okoliš, javno zdravlje, sigurnost i zaštita;
- mobilnost osoba, robe i kapitala.

Prioriteti navedeni u ovoj točki odražavaju zajedničke izazove. Oni čine okvir za prepoznavanje posebnih prioriteta sa zemljama koje sudjeluju u prekograničnoj suradnji. Organizacije civilnog društva bit će uključene u razvoj programa te će, zajedno s lokalnim i regionalnim tijelima, biti njihovi glavni korisnici.

Financijska dodjela prema vrsti programa

Bilateralni programi: do 80 %

Programi koji obuhvaćaju više zemalja: do 35 %

Prekogranična suradnja: do 5 %

Izjava Europske komisije o strateškom dijalogu s Europskim parlamentom ⁽¹⁾

Na temelju članka 14. UEU-a, Europska komisija vodit će strateški dijalog s Europskim parlamentom prije izrade programa Uredbe (EU) br. 232/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o uspostavljanju Europskog instrumenta za susjedstvo i nakon početnog savjetovanja s odgovarajućim korisnicima, prema potrebi. Europska komisija predstaviti će Europskom parlamentu relevantne raspoložive programske dokumente i predvidjeti indikativna sredstva po zemlji/regiji te, unutar zemlje/regije prioritete, moguće rezultate i indikativna sredstva predviđena po prioritetu za geografske programe, kao i izbor načina pomoći (*). Europska komisija predstaviti će Europskom parlamentu relevantne raspoložive programske dokumente s tematskim prioritetima, mogućim rezultatima, izborom načina pomoći (*) te financijska sredstva za prioritete predviđene tematskim programima. Europska komisija uzet će u obzir stav Europskog parlamenta o tom pitanju.

Europska komisija vodit će strateški dijalog s Europskim parlamentom u okviru priprema za ocjenjivanje u sredini programskog razdoblja i prije svake značajne revizije programskih dokumenata tijekom razdoblja valjanosti ove Uredbe.

Europska komisija, na poziv Europskog parlamenta, objasniti će gdje su primjedbe Europskog parlamenta uzete u obzir u programskim dokumentima i svakom drugom nastavku strateškog dijaloga.

⁽¹⁾ Europska komisija bit će predstavljena na razini odgovornog člana Komisije

(*) Gdje je primjenjivo.

Izjava Europske komisije o upotrebi provedbenih akata za utvrđivanje odredaba za provedbu određenih pravila iz Uredbe br. 232/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o uspostavljanju Europskog instrumenta za susjedstvo i iz Uredbe (EU) br. 231/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o uspostavljanju Instrumenta pretprijetne pomoći (IPA II)

Europska komisija smatra da je svrha pravila za provedbu programa prekogranične suradnje iz Uredbe (EU) br. 236/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. kojom se utvrđuju zajednička pravila i postupci za provedbu instrumenata Unije za financiranje vanjskog djelovanja te drugih određenijih i detaljnijih provedbenih pravila iz Uredbe (EU) br. 232/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o uspostavljanju Europskog instrumenta za susjedstvo i iz Uredbe (EU) br. 231/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o uspostavljanju Instrumenta pretprijetne pomoći (IPA II), nadopuna temeljnog akta i stoga trebaju biti u obliku delegiranih akata koji se donose na temelju članka 290. UFEU-a. Komisija se neće protiviti donošenju teksta kako su ga dogovorili suzakonodavci. Međutim, Europska komisija podsjeća da je pitanje razgraničenja između članaka 290. i 291. UFEU-a trenutno na razmatranju na Sudu Europske unije u predmetu „Biocidi”.

Izjava Europskog parlamenta o obustavi pomoći dodijeljene u okviru financijskih instrumenata

Europski parlament napominje da Uredba (EU) br. 233/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o uspostavljanju instrumenta za financiranje razvojne suradnje u razdoblju 2014. – 2020., Uredba (EU) br. 232/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o uspostavljanju Europskog instrumenta za susjedstvo, Uredba (EU) br. 234/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o uspostavljanju Instrumenta partnerstva za suradnju s trećim zemljama te Uredba (EU) br. 231/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o uspostavljanju Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA II) ne sadržavaju nikakvo izravno upućivanje na mogućnost obustave pomoći u slučajevima u kojima zemlja korisnik ne poštuje osnovna načela iz odgovarajućih instrumenata, a posebno načela demokracije, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava.

Europski parlament smatra da bi svaka obustava pomoći u okviru tih instrumenata izmijenila ukupni financijski program dogovoren u okviru redovnog zakonodavnog postupka. Kao suzakonodavac i jedna od grana proračunskog tijela, Europski parlament stoga ima pravo u potpunosti iskoristiti svoje ovlasti u tom pogledu, ako se takva odluka donese.
